

JOŠIJĀHU REFORMAS

Sabata pēcpusdienai

NEDĒĻAS PĒTĪJUMIEM:

2. Laiku 33. nod., Hab. 1:2-4, 2. Ķēn. 22. nod., Fil. 2:3-8, 2. Ķēn. 23:1-28, 1. Kor. 5:7.

ATMIŅAS PANTS:

“Pirms viņa nav bijis līdzīga ķēniņa, kurš tā būtu pievērsies Kungam no visas sirds, visas dvēseles un visa spēka pēc Mozus bauslības. Arī pēc viņa vairs nav bijis tāda kā viņš.” (2. Ķēn. 23:25)

Qecāki zina, cik grūti ir noskatīties, kā viņu bērni, īpaši kad tie ir pieauguši un ārpus vecāku kontroles, izdara izvēles, kas, kā viņi zina, atnesīs tiem sāpes. Protams, sirdssāpes piedzīvo ne tikai vecāki un bērni: kurš gan nav redzējis draugus vai radniekus, vai kādu citu izdarām izvēles, kas, kā jūs zināt, viņiem kaitēs? Tas ir neveiksmīgais aspekts tam, ko nozīmē brīvā griba. Brīvā griba, īpaši morālā ziņā, nenozīmē neko, ja mums nav brīvības izdarīt nepareizas izvēles. “Brīvā” būtne, kas var izvēlēties tikai pareizo, nav patiesībā brīva vai pat patiesi morāla.

Tādējādi liela daļa Rakstu ir stāsts par Dievu, kas brīdina Savus ļaudis no nepareizu izvēļu izdarīšanas. Par to runā arī lielākā daļa Jeremijas grāmatas: Dievs, kas respektē brīvās izvēles un brīvo gribu, izsaka lūgumus Savai izredzētajai tautai.

Un lai gan diemžēl lielākā daļa stāstu nav labi, šajā nedēļā mēs ieraudzīsim cerības stāstus; tas ir, mēs iepazīsim vienu no nedaudzajiem ķēniņiem, kas, izmantojot brīvo gribu, izvēlējās darīt to, kas “taisns Kunga acīs”.

Lūdzu, iepazīsties ar šīs nedēļas tēmu, lai sagatavotos Bībeles izpētei 21. novembrī!

Manases un Amona valdīšana

Lai arī cik ļoti mums patīk runāt par objektivitāti, par lietu redzēšanu, kādas tās patiešām ir, kā cilvēki mēs esam bezcerīgi subjektīvi. Mēs redzam pasauli ne tik daudz tādu, kāda tā patiešām ir, bet tādu, kādi mēs patiešām esam. Un tāpēc, ka mēs esam kritušas un samaitātas būtnes, šī samaitātība ietekmē ap mums esošās pasaules uztveri un interpretāciju. Kā vēl, piemēram, mēs varētu izskaidrot tādu cilvēku kā ķēniņu Manasi no Jūdas (ap 686.–643. g. pirms Kristus), īpaši viņa šausmīgās atkrišanas sākuma gados? Tas ir neiedomājami, kā viņš attaisnoja savā prātā šausmu lietas, kurām viņš ļāva uzplaukt Jūdā.

Izlasi 2. Laiku 33. nodaļu! Ko šis stāsts stāsta mums par to, cik samaitāts bija ķēniņš Manase? Vēl svarīgāk, ko tas mums māca par Dieva labprātību piedot?

Nav šaubu, transportēšana uz Bābeli važās un ķēdēs noteikti lika cilvēkiem pārdomāt savu dzīvi. Tomēr pants ir ļoti skaidrs: Manase patiešām nožēloja savus ceļus un, kad tika atjaunots tronī, centās izlabot postu, ko bija darījis. Diemžēl posts bija lielāks, nekā viņš varēja iedomāties.

“Bet šī nožēla, lai arī cik ievēribas cienīga tā nebūtu, nāca par vēlu. Tā vairs nespēja valsti izglābt no iepriekšējo elku kalpošanā pavadīto gadu samaitājošā iespaida. Daudzi, kas bija kļupuši un krituši, nekad vairs nespēja piecelties.” (E. Vaita “Pravieši un ķēniņi” 383. lpp.) Un pat vēl neveiksmīgāk bija tas, ka starp tiem, kurus ļoti bija ietekmējusi Manases atkrišana, bija arī viņa dēls Amons, kas ieņēma troni pēc tēva nāves un kas “darīja to, kas netīkams Kungam, tāpat kā bija darījis viņa tēvs Manase. Amons darināja elku tēlus, tāpat kā viņa tēvs Manase, viņš upurēja un kalpoja tiem” (2. Laiku 33:22). Vēl sliktāk ir tas, ka, atšķirībā no sava tēva, Amons nekad nenožēloja savus ceļus.

Kurš gan personīgi nav iepazinis šausmīgās sekas, kas var sekot pat tādām grēkam, kas ir piedots? Uz kādiem apsollījumiem par uzvaru pār grēku tu vari pamatoties? Kāpēc nedarīt to tagad, pirms grēks atnes savas postošās sekas.

Jaunais ķēniņš

Kāds sludinātājs reiz teica: "Esi uzmanīgs, par ko tu lūdz. Tu vari to arī dabūt." Israēls bija lūdzis un ilgojies pēc ķēniņa, tāpat kā visas tautas ap viņiem. Tauta dabūja to, ko bija lūgusi, un pēc soģu laikmeta israēliešu vēsturē ir tik daudz stāstu par to, kā šie ķēniņi tronī sevi sabojāja un līdz ar to arī nāciju.

Neraugoties uz to, vienmēr ir bijuši izņēmumi, tādi kā ķēniņš Josija, kas kāpa tronī 639. gadā pirms Kristus un valdīja līdz 608. gadam pirms Kristus.

Kādi bija apkārtējie apstākļi, kad tronī kāpa jaunais ķēniņš? (Sk. 2. Laiku 33:25) _____

Lai gan demokrātiju uzskata par tautas valdīšanu, parasti tā darbojas citādi nekā šajā gadījumā. Tomēr ļaudis darīja zināmu savu gribu un rīkojās saskaņā ar viņu gribu. Jaunais ķēniņš kāpa tronī lielu nemieru, atkrišanas un vardarbības vidū, pat starp valdības visaugstākajiem līmeņiem. Redzot, kas notiek, daudzi uzticīgie tajā zemē sāka domāt, vai vispār Dieva apsolījumi senajam Israēlam kādreiz piepildīsies. "Skatoties no cilvēciskā redzes viedokļa, likās pilnīgi neiespējami, ka dievišķais nodoms ar izredzēto tautu jebkad īstenosies dzīvē." (E. Vaita "Pravieši un ķēniņi" 384. lpp.)

Uzticīgo bažas ir izteiktas pravieša Habakuka vārdos. Izlasi Hab. 1:2-4! Ko pravietis saka? _____

Diemžēl nekrietnību, vardarbības, strīdu un bezlikumības problēmu risinājums nāca, bet no ziemeļiem, no Bābeles, ko Dievs izmantoja, lai pārmācītu Savus ietiepīgos ļaudis. Kā mēs līdz šim redzējām, tam tā nevajadzēja būt; taču, tā kā viņi atteicās nožēlot, viņi piedzīvoja sodu, ko viņiem atnesa pašu grēks.

Cik bieži no cilvēciskā skatu punkta liekas, ka "dievišķo nodomu" nav iespējams īstenot? Ko tas mums stāsta par to, kā mums ir jāaizsniiedz cilvēki ticībā, lai arī ko mēs redzētu vai pilnībā saprastu? _____

Jošijāhu tronī

"Jošijāhu sāka valdīt astoņu gadu vecumā. Viņš valdīja Jeruzālemē trīsdesmit vienu gadu, un viņa mātes vārds bija Jedīda, Adāja meita, no Bockatas. Viņš darīja to, kas tikams Kungam, un staigāja visos sava tēva Dāvida ceļos un nenovērsās ne pa labi, ne pa kreisi." (2. Ķēn. 22:1, 2) Pārdomājot situāciju, kādā Jošijāhu kāpa tronī, kas īpašs ir šajos pantos? _____

Bībele mums neko nepastāsta par šo ievērojamo jauno cilvēku, kam, ņemot vērā apstākļus, visdrīzāk bija lemts būt tikpat samaitātam un ļaunam kā viņa tēvs pirms viņa. Tomēr tas tā nebija. Lai arī kāds bija iemesls, viņš izvēlējās citu ceļu, un tam vajadzēja atstāt pozitīvu, lai gan ļoti ierobežotu, ietekmi uz nāciju.

2. Ķēn. 22. nodaļā minēts, ko Jošijāhu darīja ar templi. No Sālamana tempļa iesvētīšanas bija pagājuši gari gadsimti līdz Jošijāhu reformām (622. g. pirms Kristus). Ķēniņi nebija rūpējušies par templi. Laiks bija saēdis ēku, kas kādreiz bija bijusi skaista. Jaunais ķēniņš redzēja, ka templis vairs nebija piemērots pielūgsmei, jo ilgu gadus bija atstāts novārtā.

Ko Jošijāhu darīja, kad viņš atklāja, ka templis ir tā nolaists? 2. Ķēn. 22:3-7.

Mūsdienās mēs teiktu, ka ķēniņš aizsūtīja savu finanšu ministru pie augstā priestera un lūdza viņu izplānot un pārskatīt materiālus un nepieciešamo darbu, lai atjaunotu templi. Viņiem nebija jāatskaitās par naudu, kas viņiem bija uzticēta, jo viņi rīkojās uzticīgi. Lai arī kāds bija iemesls, Jošijāhu parādīja viņiem uzticību, un, cik ir zināms no Bībelē rakstītā, šī uzticība tika attaisnota.

Ir skaisti atjaunot templi, bet kas tomēr ir svarīgākais, lai notiktu patiesa atmoda un reformācija? (Sk. Fil. 2:3-8) _____

Bauslības grāmata

Svētnīcas atjaunošana, kas ilgu gadus bija israēliešu pielūgsmes centrs, bija svarīga, bet ēkas renovācija nebija viss, kas vajadzīgs. Visskaistākā un vissīkāk izstrādātā struktūra, lai gan izplānota, lai palīdzētu pielūdzējiem izjust Kunga spēku un varenību, nav pietiekama, lai izraisītu cilvēkos godbijības jūtas. Vēsture ir pilna ar skumjiem stāstiem par cilvēkiem, kas vienu brīdi ir "pielūguši" kādā skaistā baznīcā kaut kur, bet nākamajā brīdī ir izgājuši ārā un izdarījuši negēlību, uz ko viņi varbūt pat tika sakūdīti no tā, ko bija mācījušies šīs skaistās ēkas iekšpusē.

Kas notika tempļa atjaunošanas laikā? Kāda nozīme ir Jošijāhu spēcīgajai reakcijai uz šiem notikumiem? 2. Ķēn. 22:8-11. _____

Viņi atrada bauslības grāmatu. Kuru daļu vai visu – to Bībele neatklāj. Iespējams, tā tika atrasta kaut kur tempļa sienās.

Izlasi 2. Ķēn. 22:12-20! Kāda bija Huldas vēsts no Dieva tautai un ķēniņam Jošijāhu? Ko šiem vārdiem vajadzētu mums atklāt? _____

Hulda nodeva to pašu vēsti, ko Jeremija jau vairākas reizes bija pravietojis. Ļaudis, kas bija novērsušies no Dieva, bija ar saviem darbiem izrakuši paši sev kapu, un tagad viņiem nācās plūkt augļus. Jošijāhu nepiedzīvoja juku laikus un aizgāja dusēt mierā.

"Kunga uzdevumā praviete Hulda Jošijāhu paziņoja, ka Jeruzālemes izpostīšana ir nenovēršama. Ja arī tagad ļaudis pazemotos Dieva priekšā, no soda tie vairs nevarēja izbēgt. Noziegumi un pārkāpumi viņu izjūtas un izpratni bija tā notrulinājuši, ka, tos nesodot, tie drīz vien no jauna atgrieztos tajā pašā ļaunumā. "Tā saka tas Kungs, Israēla Dievs," vēstīja praviete, "sakiet tam vīram, kas jūs pie manis sūtījis: tā saka tas Kungs: redzi, Es likšu nākt nelaimei pār šo vietu un pār tās iedzīvotājiem, proti, Es likšu piepildīties visiem draudiem, kas izteikti šajā grāmatā, ko Jūdas ķēniņš ir lasījis, par sodu, ka tie Mani atstājuši un kvēpinājuši citiem dieviem un ka tie Mani ir sadusmojuši ar visiem saviem roku darbiem, – tāpēc Mana bardzība pret šo vietu ir iedegusies, un tā nedzīsīs!" (15.–17. p.)" (E. Vaita "Pravieši un ķēniņi" 399. lpp.)

Jošijāhu reformas

Neskatoties uz brīdinājumu par gaidāmo likteni, Jošijāhu vēl joprojām bija nolēmis darīt to, kas "pareizs Kunga acīs". Varbūt katastrofu nebija iespējams novērst, "pasludinājis Debesu atmaksājošās sodības, Kungs neliedza iespēju nožēlai un reformai; un Jošijāhu, jūtot, ka Dievs no savas puses ir labprātīgs sodu atvieglot ar žēlastību, nolēma darīt visu viņa spēkos esošo, lai veiktu noteiktas pārmaiņas". (E. Vaita "Pravieši un ķēniņi" 400. lpp.)

Izlasi 2. Ķēn. 23:1-28! Kāda bija reformas būtība, ko uzticīgais ķēniņš centās īstenot samaitātajā tautā? Ko šī rīcība stāsta mums par to, cik zemu var noslīdēt izredzētā tauta?

Jošijāhu sapulcināja visus Jeruzālemes ļaudis, lai atjaunotu viņu derību ar Dievu. Nesen atrastā bauslības grāmata tika lasīta, un tad viņi svinīgi solīja sekot Israēla Dievam.

Ķēniņš nedarīja pats šo darbu, bet lūdza to darīt atbildīgos garīdzniekus. Piemēram, gadsimtu gaitā templī bija savākti dažādi priekšmeti – statujas un simboli, kas popularizēja Israēlā kalpošanu svešiem dieviem. Reizēm tie bija bijuši daļa no miera līgumiem, ar ko bija saistīta nācija. Reizēm ķēniņi bija tos izstādījuši, lai parādītu, ka viņi ir iecerējuši mieru, kā pakļaušanās zīmi. Lai arī kāds būtu iemesls, tie tur neiederējās, un Jošijāhu pavēlēja tos iznest ārā un iznīcināt.

Jošijāhu reformu laikā arī Pashā svētki nenotika tikai ģimenes lokā, kā tas bija bijis iepriekš, bet tagad visa tauta svinēja tos kopā. To simboliskā vēsts ļaudīm bija, ka viņi ir atstājuši senos laikus aiz sevis un ka tagad viņi ir iegājuši jaunos laikos, kuros viņi svinīgi solīja kalpot patiesajam Dievam, kas viņus bija izvedis no Ēģiptes, kas nodrošināja mājas atsevišķām ciltīm, kā Viņš bija apsolījis, un kas bija kopā ar viņiem ikdienas dzīvē.

Nacionālo Pashā svētku svinēšana bija nozīmīga kā kaut kā jauna sākšana, jo (ideālajā variantā) viss vecais bija beidzies. Ko vajadzētu mums, septītās dienas adventistiem, nozīmēt Pashā svētku simbolikai? (Sk. 1. Kor. 5:7)

TĀLĀKIEM PĒTĪJUMIEM:

Kā jau iepriekš bija teikts, samaitātības dzījums, kas bija nācis pār Israēlu, ir redzams reformās, kas bija jāveic Jošijāhu. Kā tauta varēja tik zemu krist? Vienā ziņā atbilde ir vienkārša: jo cilvēce bija tik zemu kritusi. Tas, cik ļoti degradējusies ir cilvēce, tika atklāts slavenā eksperimentā Jeilas universitātē 1960. gados.

Dalībnieki tika atlasīti pēc nejaušības principa ar avīžu sludinājumu palīdzību. Viņu uzdevums bija izpildīt elektrošoku cilvēkiem, kas bija piesieti pie krēsliem blakus istabā. Uz slēdžiem bija uzraksti no "viegls šoks" līdz "bīstami: spēcīgs šoks", ieskaitot vēl divus brīdinošus uzrakstus ar marķējumu "XXX". Dalībniekiem bija jāizpilda šoks saskaņā ar eksperimenta vadītāja zinātnieka pavēli. Dalībnieki varēja dzirdēt cilvēkus blakus istabā kliezdam un lūdzam pēc žēlastības. Patiesībā cilvēki blakus istabā vienkārši tēloja: viņi vispār nesaņēma nekādu šoku. Pētījuma mērķis bija redzēt, cik tālu šie "normālie" dalībnieki ietu, nodarot, kā viņi domāja, sāpes tiem, ko viņi nepazīna, vienkārši tāpēc, ka viņiem tika pavēlēts to darīt. Rezultāti bija biedējoši. Lai gan daudzi dalībnieki bija noraizējušies, izmisuši un pat dusmīgi, tas neapstādināja 65% no smagākā "šoka" izpildes šiem cilvēkiem, domājot, ka viņi patiešām nodara viņiem sāpes. "Parasti cilvēki," rakstīja zinātnieks, kas vadīja eksperimentu, "kas vienkārši dara savu darbu un bez īpaša naidīguma no savas puses var kļūt par šausmīga, destruktīva procesa īstenotājiem." Cik daudzi "parasti" cilvēki ir darījuši šausmu pilnas lietas visā vēsturē, pat mūsdienās? Pārāk daudzi, tas ir skaidrs. Kāpēc? Kristieši zina atbildi. Mēs esam grēcinieki, skaidri un vienkārši.

JAUTĀJUMI PĀRRUNĀM:

1. Ko stāsts par Jošijāhu reformām mums stāsta par Dieva Vārda svarīgu mūsu dzīvēs?

2. Būtu vietā uzdot jautājumu: Ja bija par vēlu izbēgt no gaidāmās katastrofas, kāpēc aicināt uz nožēlu, atmodu un reformāciju? Kāds bija tam visam nolūks? Kāda būtu tava atbilde? Kā šāda atmoda varētu ietekmēt cilvēkus personīgi, salīdzinot ar visu tautu kopumā?
